

Dosarul nr. 3ra-119/19

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central – S. Ghercavii

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – A. Corcenco, D. Stănilă, D. Corolevschi

ÎNCHEIERE

06 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Ivanov Vladimir împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ, obligarea la recalcularea și achitarea pensiei pentru vechimea în muncă ținând cont de majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu,

împotriva deciziei din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți prin care s-a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 12 aprilie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central,

constată :

La 26 ianuarie 2018 Ivanov Vladimir a depus cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată la 12 martie 2018, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat recunoașterea ca fiind ilegală decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. I-123/18 din 18.01.2018, obligarea CNAS Bălți să-i achite reclamantului pensia pentru vechimea în muncă reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului adjunct al mun. Bălți, obligarea CNAS Bălți la restituirea și achitarea pensiei pentru vechimea în muncă reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului în Procuratura mun. Bălți cu recalcularea, în cazul majorării generale a salariului procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie, recalcularea de efectuat începând cu data de 05.04.2013 și majorarea de la 01.08.2016 și de fiecare dată din data de 1 a lunii care a fost și va fi efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu. (f.d. 72)

În motivarea cererii reclamantul a invocat că potrivit datelor personale, confirmate de carnetul de muncă, în perioada martie 1981-noiembrie 1991 și până

în martie 2007 a activat în organele Procuraturii Republicii Moldova în funcția de ajutor al procurorului mun. Bălți și procuror adjunct al Procuraturii mun. Bălți.

Începând cu 28 august 2005, la atingerea vârstei de 50 de ani, când deținea funcția de procuror adjunct al Procuraturii mun. Bălți, i-a fost stabilită pensia pentru vechimea în muncă în mărime de 80 % din salariul mediu lunar, calculat la acel moment, conform funcției deținute, pensie pe care o primea regulat până la sfârșitul anului 2011.

Conform Legii nr. 37 din 07.03.2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23.12.2005 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, salariul procurorului s-a majorat cu 35 % care se efectuează începând cu 01.01.2013 (MO nr. 69-74, art. 225). Potrivit art. XXIX din Legea nr. 152 din 01.07.2016 pentru modificarea și completare unor acte legislative, începând cu 01.08.2016 salariul de funcție al procurorului se stabilește în raport cu salariul judecătorului, conform Legii nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor și Legii nr. 3 din 25.02.2016 Cu privire la Procuratură, ținându-se cont de nivelul procuraturii în care își desfășoară activitatea și de vechimea în muncă în funcție de procuror.

Astfel, conform art. 5 alin. (3) și art. 5 lit. b) din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, salariul de funcție al procurorului adjunct al mun. Bălți, cu o vechime în funcție de procuror de peste 16 ani, este în mărime de 4,5 salarii medii pe economie, iar pentru executarea funcției de conducere de procuror șef i se atribuie un spor calculat în raport procentual față de salariul de funcție cât și era remunerat și pentru deținerea accesului la documentele ce conțin secret de stat. Aceste condiții au fost întrunite de către reclamant.

A menționat că CNAS din motive neîntemeiate, la momentele respective, nu a efectuat recalcularea pensiei, astfel lipsindu-l de dreptul dobândit licit în anul 2005 de recalcularea pensiei, stabilirea mărimii pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 01 aprilie a fiecărui an.

La data de 11.01.2018, considerând că organele de asigurări sociale i-a încălcat grav dreptul la proprietate (pensie), dobândit anterior licit prin aplicarea obligatorie pentru procurori pensionari a principiului recalculării pensiei la majorarea ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție, s-a adresat cu o cerere prealabilă întru restabilirea sa în dreptul de a beneficia de principiul recalculării pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție potrivit prevederilor Legii nr. 37 din 07 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură și articolul XXIX din Legea nr. 152 din 01 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative cu 25 % începând cu 01.01.2013 și conform art. 60 din Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din 25.02.2016, începând cu 01.08.2016.

CNAS, la data de 18.01.2018 a expediat în adresa reclamantului decizia nr. I-123/18 din 18.01.2018 (recepționată la data de 24.01.2018), prin care s-a refuzat în admiterea cerințelor înaintate, argumentând că reexaminarea pensiilor pentru persoanele care și-au realizat dreptul la pensie ca procurori până la 01.08.2016 nu li se efectuează, deoarece cadrul legal nu prevede reexaminarea acestora în legătură cu

modificarea legislației de salarizare a procurorilor, invocând drept temei art. 73 alin. (8) din Legea cu privire la Procuratură din 25.12.2008, art. VII din Legea nr. 56 din 09.06.2011, pentru modificarea și completarea unor acte legislative, alin. (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10) din art. 73 din Legea nr. 294 din 25.12.2008, care au fost abrogate, art. 73 din Legea nr. 294 din 25.12.2008.

Consideră decizia CNAS nr. I-123/18 din 18.01.2018, prin care s-a refuzat în admiterea cerințelor ca ilegală și pasibilă de a fi anulată cu obligarea CNAS de a recalcula și achita pensia conform cerințelor formulate.

Reclamantul a menționat că conform Legii nr. 902 din 29.01.1992 cu privire la Procuratură, Legii nr. 118 din 14.03.2003 cu privire la Procuratură (ajustată la Legea nr. 544 din 20.07.1995 cu privire la Statutul judecătorului, Legea nr. 294 din 25.12.2008 cu privire la Procuratură, în calitate de procuror în demisie, deține dreptul la toate înlesnirile, garanțiile, recompensele și suplimentele prevăzute pentru judecători. De aceleași stipulări prevăzute în Legea nr. 118 din 14.03.2003 cu privire la Procuratură și Legea nr. 294 din 25.12.2008 cu privire la Procuratură, fapt de care a beneficiat.

Legiuitorul național-Parlamentul RM s-a atașat rigorilor internaționale și europene, adoptând Legea nr. 294 din 25.12.2008 cu privire la Procuratură. Tot în acest sens, Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 4 din 27.02.2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii și funcționarilor publici, a decis „că stipulările legii privind stabilirea unor garanții materiale ale independenței procurorilor, judecătorilor trebuie să corespundă înaltului statut de persoane cu demnitate publică. Tot Curtea Constituțională a indicat și pentru viitor organelor cu drept de inițiativă legislativă că, la adoptarea unei legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, procurorului”, precum și faptul că cuantumul pensiei stabilite printr-o lege anterioară nu poate fi micșorată, iar plata pensiei fixată nu poate fi suspendată prin act normativ adoptat ulterior. Tot, în această ordine de idei, reclamantul a invocat că Curtea Constituțională, prin hotărârea nr. 9 din 30.03.2004 Pentru controlul constituționalității unor prevederi ale art. 1, pct. 22 și art. II-Y din Legea nr. 358 din 31.07.2003 pentru completarea și modificarea unor acte legislative, a statuat...., că normele privind protecția de stat, asigurarea materială și socială, inclusiv asigurarea cu pensie consfințite în legile anterioare, nu pot fi anulate sau modificate, (MO nr. 61-63, art. 15).

Astfel, la aprecierea corespunderii prevederilor legale contestate cu garanțiile dreptului de proprietate statuate la art. 46 din Constituție, Curtea Constituțională ține cont de prevederile art. 4 din Constituție în interpretarea normelor constituționale, în concordanță cu prevederile Convenției Europene și Jurisprudența Curții Europene. Din jurisprudența Curții Constituționale, expuse rezultă că un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 din Constituție și, respectiv, art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are valoare economică. Aplicativ la prezenta cauză, un drept patrimonial dobândit ar însemna dreptul la pensie ce se află în plată, care deja are o valoare economică și astfel constituie un drept de proprietate al persoanei.

Reclamantul consideră că un asemenea drept social l-a dobândit odată cu acordarea pensiei pentru vechime în muncă în anul 2005. În context, reclamantul a remarcat că art. 6 Cod Civil expres stipulează că legea civilă nu are efect retroactiv. Cele expuse, permit de a afirma că aplicarea principiului recalculării pensiei la creșterea ordinară a salariului procurorului în exercițiu este menținut de instanța de jurisdicție constituțională, iar dreptul subiectiv constituit în baza unei legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare, legea nouă nefiind aplicabilă unei fapte din trecut.

Prin hotărârea din 12 aprilie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către Ivanov Vladimir. S-a recunoscut ca fiind neîntemeiat și ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. I-123/18 din 18.01.2018. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să achite lui Ivanov Vladimir pensie pentru vechime în muncă reieșind din salariul mediu lunar achitat Procurorului Adjunct al mun. Bălți. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze lui Ivanov Vladimir pensia pentru vechime în muncă ținând cont de majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu începând cu data de 05.04.2013 după creșterea salariului cu 35 % și începând cu 01.08.2016, după creșterea salariului potrivit art. 60 din Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din 25.02.2016, în vigoare de la 01.08.2016. (f.d. 80, 84-94)

Prin decizia din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 12 aprilie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central. (f.d. 126, 127-134)

La 13 decembrie 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți și a hotărârii din 12 aprilie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central, ca fiind ilegale, neîntemeiate și nefondate. (f.d. 140-142)

În motivarea cererii de recurs recurenta a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece instanța nu a analizat multiaspectual actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 25 octombrie 2018.

Recurenta a recepționat decizia instanței de apel la data de 07 decembrie 2018.

Astfel, recursul, declarat la data de 13 decembrie 2018, se consideră depus în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia, că recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale este inadmisibil din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă, că recurenta indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel a apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată, că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acestea nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă recurenta și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), 433 lit. a), 440 alin. (1) și (1¹) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune :

Recursul, declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas